

INFORMACJA
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W PRZECHEWIE
NA TEMAT REALIZOWANYCH FORM POMOCY MIESZKAŃCOM
GMINY PRZECHEWO
W ROKU 2020

Przechlewo, 2021

WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zmianami), Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie przedkłada Radzie Gminy Przechlewo roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka w 2020 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie jest jednostką organizacyjną Gminy Przechlewo działającą na podstawie Uchwały Nr 62/XII/90 Gminnej Rady Narodowej w Przechlewie z dnia 27 lutego 1990 roku w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie oraz Statutu zatwierdzonego Uchwałą Nr 90/XVI/2016 Rady Gminy Przechlewo z dnia 25 stycznia 2016 roku.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie, jest Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zmianami). Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r. / tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zmianami/
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zmianami/
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zmianami/
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. / tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1329/
- Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1297/
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r. /tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 ze zmianami/
- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 266 ze zmianami/
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. / tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz.821 ze zmianami/
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zmianami/

- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz.685/
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. / tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 176/
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 ze zmianami/
- Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018 r. / M.P. z 2018r. poz.1007/
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 ze zmianami/.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie w 2020 roku realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Przechlewo. Był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2020 rok zapisał się w historii jako najtrudniejszy rok pracy dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie. Sytuacja pandemiczna w kraju wywołana wirusem SARS-CoV2 zahamowała wszelką dotychczasową aktywność i wymusiła poszukiwanie rozwiązań, które z jednej strony zabezpieczyłyby potrzeby świadczeniobiorców, z drugiej strony odpowiadałyby reżimowi sanitarnemu i ograniczeniom narzuconym przez pandemię.

Z uwagi na specyfikę pracy Ośrodka niewiele działań dało się realizować w trybie pracy zdalnej, zatem po odpowiednim zabezpieczeniu pracowników oraz reorganizacji pracy w budynku Ośrodka udało się powrócić do regularnej pracy w ścisłym reżimie sanitarnym.

Po początkowym wyłączeniu pracę wznowiły opiekunki środowiskowe świadczące usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Osoby korzystające z usług to najczęściej osoby starsze, schorowane i samotne. Sytuacja epidemiologiczna w kraju dodatkowo utrudniła sytuację tych osób, zatem do zadań Ośrodka oprócz świadczenia usług doszły dodatkowe obowiązki związane z zabezpieczeniem środowisk z uwagi na możliwość zachorowania na COVID-19.

Działalność pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny została zmodyfikowana pod kątem sytuacji epidemiologicznej oraz dostosowana do potrzeb świadczeniobiorców oraz osób przebywających w kwarantannie lub izolacji. Sporządzanie wywiadów środowiskowych, praca socjalna, praca asystenta rodziny, praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz reakcja na sytuacje kryzysowe zostały dostosowane do reżimu sanitarnego. Ośrodek przy współpracy z policją oraz służbami sanitarnymi realizował nowe zadania związane z transportem żywności, leków oraz niezbędnych produktów dla osób odizolowanych, które nie miały możliwości pozyskania pomocy od rodziny lub ze środowiska lokalnego.

Sytuacja epidemiologiczna w kraju wpłynęła znacząco również na pracę Działu Świadczeń Rodzinnych, który po reorganizacji pracy w budynku Ośrodka realizował dotychczasową pracę polegającą na bezpośredniej obsłudze interesantów, ale również rozpoczął przyjmowanie i weryfikację wniosków na nowe okresy świadczeniowe dot. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz Dobrego Startu. Pomimo utrudnień związanych z ograniczeniami np. w ilości osób przebywających jednocześnie w budynku, udało się sprawnie przeprowadzić ww. proces. W II połowie roku zostały wznowione działania wobec dłużników alimentacyjnych, polegające na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego. Wdrożono również nowe zadanie polegające na wystawianiu zaświadczeń do Programu „Czyste Powietrze”.

Dostosowanie się do szczególnej sytuacji pandemicznej objęło również realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 polegającego na dystrybucji paczek żywnościowych do beneficjentów w Podprogramie 2019. W trosce o bezpieczeństwo beneficjentów oraz pracowników realizujących Podprogram, Ośrodek zastosował specjalne procedury dostosowane do wymogów sanitarnych, dzięki czemu udało się zrealizować dystrybucję żywności oraz działania towarzyszące bez opóźnień. W miesiącu wrześniu rozpoczęły się przygotowania do realizacji kolejnego Podprogramu w ramach POPŻ 2014-2020 polegające na przyjmowaniu dokumentów i wydawaniu skierowań dla przyszłych beneficjentów. W II połowie roku, pomimo utrudnień i ograniczeń związanych z COVID-19 udało się opracować Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Przechlewo na lata 2021-2030, która jest dokumentem kształtującym cele rozwoju gminnej polityki społecznej. Za nami niewątpliwie najtrudniejszy rok, który przyniósł ogromne zmiany w dotychczasowej pracy oraz nowe wyzwania, na które nikt z nas nie był przygotowany. Praca ośrodka pomocy społecznej polega na bezpośredniej pomocy człowiekowi i nie może być w całości zastąpiona czynnościami wykonywanymi zdalnie, wobec czego najtrudniejszą rolą było dostosowanie jej w taki sposób, aby była bezpieczna i w dalszym ciągu równie skuteczna. Mieszkańcy Gminy

Przechlewo w tym trudnym okresie nie byli pozbawieni pomocy, pracownicy Ośrodka pomimo ograniczeń z sukcesem pracowali nad pełnym zabezpieczeniem ich potrzeb.

II. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W PRZECHLEWIE

Utworzenie i utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonował w następującej strukturze organizacyjnej, którą przedstawia załączony schemat.

Z dniem 1 stycznia 2020 r. ze struktur GOPS został wyłączony Środowiskowy Dom Samopomocy, który jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy.

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej kieruje jednoosobowo kierownik.

Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. zatrudnionych było ogółem 17 osób, co w przeliczeniu na pełne etaty wynosi 16,25 etatu, z czego:

- Kierownik – 1 etat
- Główny Księgowy – 2/3 etatu
- Starszy Referent – 1 etat
- Pracownicy socjalni – 3 etaty
- Asystent rodziny – 1 etat
- Stanowisko ds. świadczeń rodzinnych – 3 etaty
- Opiekunki – 5 etatów
- Pracownik gospodarczy – 0,5 etatu
- Kierowca - konserwator – 1 etat

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przechlewie wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach

rodzinnych, świadczeniach wychowawczych i pieczy zastępczej, księgowości i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka, w większości były to szkolenia online.

Zgodnie z art. 110 ust 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przechlewie spełniony jest wymóg ustawy, gdyż na 1 pracownika socjalnego przypada 60 rodzin – stan na 31.12.2020 r. wg rodzin korzystających z pomocy w 2020 roku.

III. BUDŻET GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PRZECHLEWIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie w 2020 roku na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę 12.627.293,23 zł., z czego:

- ze środków budżetu gminy: 1.036.006,49 zł.
- ze środków budżetu państwa: 11.591.286,74 zł.

Strukturę zrealizowanych wydatków w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1 – Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie za rok 2020.

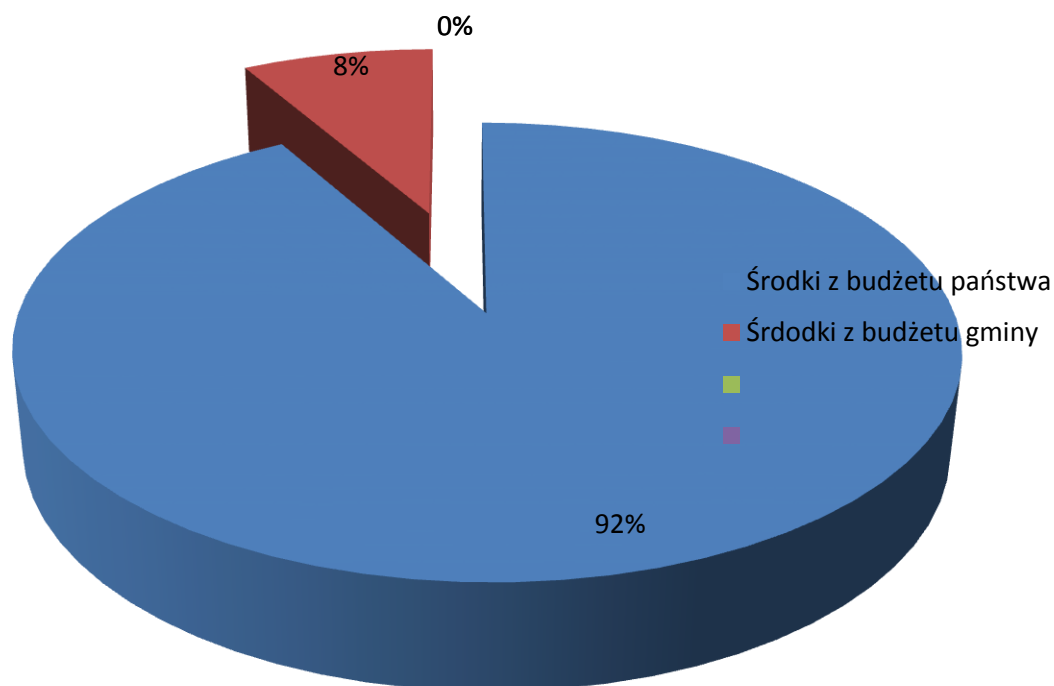
Klasyfikacja budżetowa		Ogółem wykonanie wydatków 2020 r. r	w tym	
			za	za
			Środki gminy	Środki państwa
85195	Pozostała działalność	295,00	0,00	295,00
85202	Domy pomocy społecznej	279.339,54	279.339,54	0,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2.734,53	2.734,53	0,00
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	23.161,77	0,00	23.161,77
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	89.951,37	28.350,19	61.601,18

85216	Zasiłki stałe	207.672,58	0,00	207.672,58
85219	Ośrodki pomocy społecznej	510.305,35	406.105,35	104.200,00
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	330.094,42	128.270,47	201.823,95
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	157.578,40	31.516,38	126.062,02
85295	Pozostała działalność	12.444,00	12.444,00	0,00
85501	Świadczenie wychowawcze	7.125.104,81	0,00	7.125.104,81
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3.481.316,76	27.561,39	3.453.755,37
85503	Karta Dużej Rodziny	300,30	0,00	300,30
85504	Wspieranie rodziny	304.685,98	51.525,73	253.160,25
85508	Rodziny zastępcze	8.436,36	8.436,36	0,00
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	59.722,55	59.722,55	0,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	34.149,51	0,00	34.149,51
Razem		12.627.293,23	1.036.006,49	11.591.286,74

Źródło: opracowanie własne

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków GOPS w Przechlewie w roku 2020 wskazuje na dominujący udział środków budżetu państwa, co ilustruje poniższy wykres:

Wydatki GOPS

Źródło: opracowanie własne

IV. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2020 roku osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał:

- a) 701,00 zł – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- b) 528,00 zł – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2020 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 180 rodzin, w których żyło 456 osób. Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Przechlewo na dzień 31.12.2020 r. wynosiła 6331 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Przechlewo przyjęć należy, iż pomocą objęto 7,20 % ogółu mieszkańców Gminy Przechlewo.

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Przechlewo, na podstawie których

przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególnia poniższa tabela:

Tabela Nr 2 – Powody przyznawania świadczeń w 2020 roku.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób
niepełnosprawność	86	151
bezrobocie	51	129
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	133
Długotrwała lub ciężka choroba	29	52
Potrzeba ochrony wielodzietności	19	102
ubóstwo	20	36
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	9	30
Alkoholizm	6	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3
Narkomania	1	1
Przemoc w rodzinie	1	2

Źródło: opracowanie własne

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się. W 2020 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była niepełnosprawność. Z tej przyczyny wsparciem objęto 86 rodzin, w których żyły 151 osoby. Kolejnymi powodami jest bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności, długotrwała lub ciężka choroba i ubóstwo.

Ubóstwo jest zjawiskiem bardzo negatywnym, które wyraźnie oddziałuje na jakość i poziom życia, a przez to na zadowolenie społeczne. Można wyróżnić wiele przyczyn i rodzajów ubóstwa. Są rodziny, które w ubóstwie znalazły się właśnie z powodów takich jak niepełnosprawność czy choroba. Niestety są również rodziny, w których występuje duża bierność i pasywność pozwalająca na utrzymywanie się ze środków pomocy społecznej, bez refleksji o podjęciu próby poprawy własnego losu.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone

przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można świadczenia pieniężne pomocy społecznej oraz świadczenia niepieniężne pomocy społecznej, które udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Szczegółowe zestawienie wypłacanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zawiera poniższa tabela.

Tabela Nr 3 – Świadczenia pieniężne pomocy społecznej udzielone w roku 2020.

Lp	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba świadczeń	kwota
1	Zasiłek stały	36	372	214.743,-
2	Zasiłek okresowy	35	159	58.317,-
3	Zasiłek celowy, w tym specjalny zasiłek celowy	21	123	21.458,-
4	Zasiłek celowy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	66	324	121.352,-
5	Sprawienie pogrzebu	1	1	2.958,-

Źródło: opracowanie własnego

Mając na uwadze przedstawione wyżej dane, należy zauważyć, że do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zaliczamy wypłacany zasiłek na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Z tej formy wsparcia skorzystało 36,67 % ogółu rodzin objętych wsparciem pieniężnym. Powodem wzrostu częstotliwości udzielania świadczenia była zamiana posiłków dla dzieci i młodzieży zapewnianych w stołówkach szkolnych i przedszkolnych na formę pieniężną, z uwagi na zamknięcie instytucji z powodu pandemii koronawirusa. Drugim najczęściej udzielanym świadczeniem pieniężnym jest zasiłek stały, który przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Z tej formy pomocy skorzystało 20% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy. Tuż za zasiłkiem stałym znajduje się zasiłek okresowy. Z tej formy pomocy skorzystało 19,44 % ogółu rodzin korzystających z pomocy.

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są świadczenia niepieniężne. Katalog tych świadczeń jest tak szeroki, że należy przedstawić i opisać szczegółowo krok po kroku obszar ich realizacji. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie należą:

1. Praca socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W roku 2020 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 399 rodzinach, w których żyło 678 osób, co stanowi, że 10,71 % ogółu mieszkańców Gminy Przechlewo.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego zadania zajmują się głównie pracownicy socjalni Ośrodka przy współpracy m.in. asystenta rodziny, pedagoga szkolnego, psychologa, lekarzy, terapeutów, kuratorów sądowych.

3. Zapewnienie posiłku

Realizacja świadczenia polegała głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianiem objęto 107 osób, w tym 1 osobę dorosłą oraz dzieci i młodzież z terenu Gminy Przechlewo, na co wydatkowano kwotę 36.226 zł.

Z powodu zamknięcia szkół i przedszkoli (pandemia koronawirusa) świadczenie to zostało zastąpione w 2020 roku wypłatą pieniężnych zasiłków celowych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.

4. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniami gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2020 roku z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało 18 osoby. Koszt

świadczenia usług wyniósł 128.270,47 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie zatrudnia 3 opiekunki na umowę o pracę, która przepracowały 3268 godzin usług. Koszt 1 godziny usług zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Przechlewo wynosi 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku.

5. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in. pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla:

- osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne);
- upośledzonych umysłowo;
- osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym,
- w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

W 2020 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze zostały przyznane decyzją dla 9 osób, w tym 3 dzieci. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie zatrudniał 4 specjalistów do realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci. Ponadto dla dorosłych osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi GOPS zatrudniał 3 opiekunki z wykształceniem umożliwiającym ich wykonywanie. Wykonano 3491 godzin usług. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 201.823,95 zł, w całości został pokryty z dotacji celowej budżetu państwa.

6. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie

wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, która wydała skierowanie do domu pomocy społecznej.

W roku 2020 w domach pomocy społecznej przebywało 8 mieszkańców gminy Przechlewo. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł 279.340 zł.

7. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W roku 2020 w schronisku dla osób bezdomnych przebywał 1 mieszkaniec Gminy.

Łączny koszt zrealizowanych świadczeń na schronienie w schronisku wyniósł 12.444 zł.

8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2020 GOPS opłacił składkę zdrowotną w wysokości:

- 18.592 zł. za 35 osób pobierających zasiłek stały,
- 4.570 zł. za 8 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Wandzinie.

V. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni.

W 2020 roku wydano w tej sprawie 15 decyzji.

2. Organizacja kolonii dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Przechlewo

W 2020 roku na kolonię letnią organizowaną przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie otrzymał przydział dla dziesięciorga dzieci z terenu Gminy. Kolonia odbywała się w Murzasichle w woj. małopolskim.

3. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Przechlewo do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Człuchowie

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kierują osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Człuchowie w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych.

4. Informowanie o możliwościach uzyskania świadczenia uzupełniającego dla osób osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji

Celem świadczenia uzupełniającego jest dodatkowe wsparcie dochodowe osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze

innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej, zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1600 zł miesięcznie.

5. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności.

W 2020 roku Gminny Ośrodek współpracował m.in.

1. Uchwałą Nr 15/IV/2011 Rady Gminy z dnia 24 stycznia 2011 r. Gmina Przechlewo przystąpiła do Stowarzyszenia pod nazwą „Chojnicki Bank Żywności”, gdzie pozyskujemy artykuły spożywcze do bezpłatnej dystrybucji wśród potrzebujących.

2. Policja w Przechlewie

Współpraca z Komisariatem Policji ściśle związana była z problematyką przemocy domowej oraz w sprawach dłużników alimentacyjnych uporczywie uchylających się do osobistego stawienia się w Ośrodku celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, ponadto Policja wspiera pracowników socjalnych podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych w trudnych sytuacjach.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przechlewie

Współpraca tutejszego Ośrodka z Komisją w Przechlewie dotyczyła przede wszystkim wszystkich działań podejmowanych na rzecz dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą fizyczną i psychiczną a także podejmowania działań zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez podopiecznych tutejszego ośrodka.

4. Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni "PLUS" EKO "Szkoła Życia" w Wandzinie

W roku 2020 Ośrodek w Wandzinie realizował VII i VIII edycję Centrum Integracji Społecznej, gdzie GOPS w Przechlewie ściśle współpracuje przy kwalifikacji osób do CIS i opłacaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne podczas uczestnictwa w CIS. Ponadto, w celu zapobiegania COVID-19 otrzymaliśmy dezynfekatory, przyłbice, maski ochronne, rękawiczki jednorazowe, maty do dezynfekcji, płyn do dezynfekcji. Do dyspozycji osób niepełnosprawnych z narządkiem ruchu jest mieszkanie wspierane. Jednakże żaden mieszkaniec naszej Gminy nie zdecydował się na zamieszkanie.

5. Partnerstwo PCPR i Ośrodków Pomocy z terenu powiatu człuchowskiego. Umowa partnerska zawarta 16 listopada 2009 r. dot. wspólnego działania na rzecz podnoszenia jakości pracy PCPR i OPS działających na terenie powiatu. Cel partnerstwa realizowany jest poprzez: podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości życia klientów pomocy społecznej, wymianę doświadczeń poprzez cykliczne spotkania partnerów, pozyskiwanie środków finansowych na realizację celów partnerstwa. Nawiązujemy współpracę z instytucjami i organizacjami z terenu naszego powiatu i województwa, której celem jest zmniejszenie biurokracji związanej z załatwianiem spraw przez klientów objętych pomocą społeczną oraz udzielanie im stosownej pomocy. Nawiązaliśmy bliskie kontakty z organizacjami pozarządowymi, z którymi wspólnie podejmujemy działania dot. pomocy osobom i rodzinom w trudnej sytuacji materialnej. Dzięki działalności porozumienia wypracowaliśmy model bliskiej współpracy nie tylko pomiędzy Ośrodkami Pomocy Społecznej ale też innymi instytucjami i organizacjami z terenu naszego powiatu dzięki czemu bez zbędnych formalności jesteśmy w stanie załatwiać sprawy naszych klientów. Porozumienie stanowi też platformę wymiany doświadczenia w zakresie obowiązujących przepisów, ich interpretacji i stosowania. Wspólnie podejmujemy ważne dla nas tematy dot. naszej pracy i odpowiedzialności.

6. W ramach ogólnopolskiego Programu „Szlachetna Paczka” pracownicy socjalni Ośrodka typują rodziny do kwalifikacji przez Wolontariuszy Programu.

7. Ponadto współpracowano z sołtysami w Gminie Przechlewo, szkołami, służbą zdrowia, Gminną Biblioteką i Centrum Kultury, Kołem Emerytów i Rencistów w Przechlewie, Spółdzielnią Socjalną „Zielone Przechlewo”, Domami Pomocy Społecznej, Zakładami Opiekuńczo-Lecznicznymi, Hospicjum w Człuchowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Sądem Rejonowym w Człuchowie, Powiatowym Urzędem Pracy w Człuchowie, Powiatową Komisją Stypendialną, Kuratorium Oświaty w Gdańsku, Komendą OHP.

VI. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 – 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie z terenu województwa pomorskiego przy współpracy Bankiem Żywności w Chojnicach realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa Podprogram 2019 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego celem było zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie grudzień 2019 - wrzesień 2020. Cele szczegółowe, to organizacja i koordynacja

dystrybucji pomocy żywnościowej, przekazanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej zgodnie z zasadami PO PŻ oraz prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących wśród osób najbardziej potrzebujących zakwalifikowanych do objęcia pomocą żywnościową, mających na celu włączenie społeczne.

Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze:

- warzywne i owocowe (groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, sok jabłkowy, powidła śliwkowe);
- skrobiowe (makaron jajeczny, makaron kukurydziany bezglutenowy, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane),
- mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający),
- mięsne (szynka drobiowa, pasztet wieprzowy, filet z makreli w oleju),
- cukier (cukier biały, miód wielokwiatowy),
- tłuszcze (olej rzepakowy),
- dania gotowe (gołąbki w sosie pomidorowym).

Pomoc żywnościowa trafiła do 414 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu gminy Przechlewo.

Wydaliśmy osobom potrzebującym:

- 21,24300 ton żywności;
- 3600 paczek żywnościowych;

W ramach Podprogramu 2019 dla 15 osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono 3 warsztaty edukacyjne w ramach działań towarzyszących:

- kulinarnych - 3 spotkania dla 15 uczestników.

VII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W związku z obowiązkiem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr 131/XIX/2020 Rady Gminy Przechlewo z dnia 18 lutego 2020 roku przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Przechlewo na lata 2020 – 2022. W ramach realizacji ww. Programu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie kontynuuje zatrudnienie asystenta rodziny. Jego zadaniem jest wspomaganie rodzin, w których pojawiają się problemy wychowawcze. Bywa tak, że rodzice z różnych przyczyn nie radzą sobie z wychowywaniem potomstwa i zapewnieniem mu niezbędnych warunków do prawidłowego

rozwoju fizycznego, emocjonalnego i psychicznego. W ramach zadania asystent rodziny wspiera rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent pomaga, wspiera, towarzyszy, ale także podejmuje działania interwencyjne, kiedy zagrożone jest dobro dzieci.

W 2020 r. asystenturą było objętych 11 rodzin, w których wychowuje się 27 dzieci. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Praca metodą asystowania ma za zadanie dać wsparcie nie tylko informacyjne i instrumentalne, ale również oparcie osobowe w trudnych sytuacjach. Rodzina jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie przynależności, akceptacji niezbędne do ich prawidłowego rozwoju. Niestety w niektórych środowiskach rodzinnych zaburzone jest ich funkcjonowanie, a wypełnianie obowiązków opiekuńczych i wychowawczych jest dla rodziców problemem. Zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Asystent współpracuje zatem z rodzinami problemowymi, gdzie istnieje ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Asystentura skierowana jest również do rodzin, których dzieci umieszczone są w placówkach lub rodzinach zastępczych. Celem takiej współpracy jest wówczas powrót dzieci do środowiska rodzinnego.

Rok 2020 r. przedstawia się następująco :

- 11 rodzin objętych asystenturą rodziny
- 27 dzieci, w tym 7 poza domem rodzinnym tj. przebywające w pieczy zastępczej
- 4 rodziny zobowiązane były do współpracy z asystentem rodziny postanowieniem sądowym
- w 2 rodzinach została zakończona współpraca ze względu na poprawę sytuacji i zrealizowane cele.

W systemie pomocy rodzinie oprócz Asystenta są inne służby społeczne, które ściśle współpracują i realizują zadanie pracy z rodziną tj. pracownicy socjalni w GOPS, dzielnicowi Posterunku Policji w Przechlewie, przewodnicząca GKRPA, Zespół Kuratorski działający przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie, pracownicy Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, koordynatorzy pieczy zastępczej w Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, nauczyciele, pedagog szkolny czy opiekunowie w internacie.

Postanowieniem Sądu Rodzinnego, dzięki pracy Asystenta rodziny, pracowników socjalnych z rejonu a także ścisłej współpracy z placówką opiekuńczo – wychowawczą , PCPR i Sądem Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich, w miesiącu grudniu 2020 r. 5 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej, powróciło do rodzin biologicznych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie współfinansował pobyt w pieczy zastępczej 7 dzieci z terenu Gminy Przechlewo.

Tabela Nr 4 – Dzieci przebywające w pieczy zastępczej

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Poniesione przez gminę koszty
Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)	5	59.722,55
Rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze)	2	8.436,36
razem	7	68.158,91

Źródło: opracowanie własne

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej w wysokości:

- w I roku umieszczenia 10% kosztów pobytu,
- w II roku umieszczenia 30% kosztów pobytu,
- w III roku i dalszych latach umieszczenia 50% kosztów pobytu.

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Jednym z zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przechlewo zatwierdzonego Uchwałą Nr 184/XXXI/2017 Rady Gminy Przechlewo z dnia 30 stycznia 2017r. obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne.

W celu realizacji powyższego zadania, Uchwałą Nr 86/XIV/2019 Rady Gminy Przechlewo z dnia 29 października 2019 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Przechlewie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, powołano Zespół Interdyscyplinarny. W skład jego wchodzi: pracownicy

GOPS, Oświaty, Kultury, Zdrowia, Policji, Kurator Sądowy.. W ramach Zespołu działają grupy robocze, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny zbierał się czterokrotnie, w tym trzykrotnie online, zachowując jego ustawowy termin a Przewodnicząca Zespołu powołała grupy robocze, które pracowały w ramach 70 posiedzeń.

W 2020 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 28 „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy w rodzinie oraz kontynuowano 9 procedur „Niebieskiej Karty” z roku 2019. Działaniami Zespołu objęto 33 rodziny.

Z dokumentacji zgromadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że 34 osoby doświadczyły przemocy domowej, z czego 29 osób to kobiety, 4 mężczyźni i 1 dziecko. Wobec tych osób podejmowano następujące działania: diagnozowano sytuację i potrzeby osoby, udzielano kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, świadczone pracę socjalną, w tym pracownicy socjalni i dzielnicowi odbywali cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny.

Wśród 32 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie znalazły się 3 kobiety i 29 mężczyzn. Wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy podejmowano następujące działania: informowano o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej, przeprowadzono rozmowy wspierające, nakłaniano do poradnictwa psychologicznego, przeprowadzano cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny. Analizując powyższe dane zauważyć należy regułę, że osoby stosujące przemoc w rodzinie to najczęściej mężczyźni, często uzależnieni od alkoholu.

W 2020 roku zakończono procedurę 13 „Niebieskich Kart”, z uwagi na ustanie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy.

IX. ŚWIADCZENIA RODZINNE

1. Zasilki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuję naukę w szkole lub na uczelni wyższej

i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00 zł.

W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r., tzw. „złotówkę za złotówkę”.

Dzięki systemowi „złotówka za złotówkę”, rodzice otrzymujący zasiłek rodzinny wraz z dodatkami po uzyskaniu przez członków rodziny dochodu powodującego przekroczenie ustawowego kryterium nie tracą prawa do świadczeń i mogą nadal je otrzymywać.

Świadczenia wypłacane są wówczas w wysokości różnicy między przysługującą kwotą świadczeń, tzw. „łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami” a wysokością dochodu rodziny otrzymywanego ponad kryterium dochodowe. Wysokość świadczeń jest zatem pomniejszona o kwotę „przekroczenia kryterium dochodowego” pomnożoną przez liczbę osób w danej rodzinie.

Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami stanowi suma przysługujących danej rodzinie (lub osobie uczącej się) w danym okresie zasiłkowym:

- zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych zasiłków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych dodatków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania podzielonych przez 12.

Aby zasada „złotówka za złotówkę” mogła zostać zastosowana przez organ, kwota przekroczenia nie może być wyższa niż suma otrzymywanych świadczeń. Wyrównanie jest wypłacane, gdy jego wysokość jest wyższa lub równa 20 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych zasiłków rodzinnych z dodatkami w 2020 roku.

Tabela Nr 5 – Wypłacane zasiłki rodzinne z dodatkami w 2020 roku.

Lp	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	473	6824	480.657
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych			235.609
razem				716.266,-

Źródło: opracowanie własne

W 2020 roku w ramach zasiłków rodzinnych wypłacono kwotę 716.266,- zł., z czego 235.609 zł. wynosiły dodatki do zasiłków rodzinnych, co stanowi 32,9 % ogólnej sumy wypłaty zasiłków. Zauważyć należy, że dodatki do zasiłków rodzinnych stanowią ważną składową wypłacanych świadczeń. Zasiłki rodzinne z dodatkami do zasiłku rodzinnego pobierały 473 rodziny, w których żyło 1712 osób, co stanowi 27 % ogółu mieszkańców gminy.

Nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami podlegają zwrotowi.

W 2020 roku osoby, które nienależnie pobrały ww. świadczenia dokonały ich zwrotu na kwotę 1.048 zł.

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

* Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku wynosi 215,84 zł miesięcznie.

* Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeśli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia i podjęcia się pracy zarobkowej.

Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620 zł miesięcznie. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza 764 zł netto.

-* Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce lub ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2020 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 1830,00 zł miesięcznie.

* Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem będącym realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13. Zasiłek dla opiekuna dotyczy osób opiekujących się dorosłymi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności i przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 620 zł miesięcznie.

Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalone jest na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych świadczeń opiekuńczych oraz zasiłku dla opiekuna w 2020 roku.

Tabela nr 6 – Wypłacane świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna w 2020r.

Lp	wyszczególnienie	Liczba świadczeń	kwota
1	Zasiłki pielęgnacyjne	3832	824.159,-
2	Świadczenia pielęgnacyjne	571	1.020.516,-
3	Specjalne zasiłki opiekuńcze	76	45.733,-
4	Zasiłki dla opiekuna	82	50.840,-
razem			1.941.248,-

Źródło: opracowanie własnego

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne tworzy największą wartość wypłaty wśród świadczeń związanych z niepełnosprawnością, gdyż stanowi aż 52,6 % ogólnej sumy wypłaconych świadczeń. Na drugim miejscu znajdują się zasiłki pielęgnacyjne (42,5%), na trzecim zasiłki dla opiekuna (2,6%), zaś na ostatnim specjalne zasiłki opiekuńcze (2,3%).

Nienależnie pobrane świadczenia opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna podlegają zwrotowi. W 2020 roku osoby, które nienależnie pobrały ww. świadczenia dokonały ich zwrotu na kwotę 8.766 zł.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1922,00 zł netto. Wysokość świadczenia wynosi 1000,00 zł na jedno dziecko.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla 46 rodzin w łącznej wysokości 46 000,00 zł.

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi 1 000,00 zł. Świadczenie przysługuje przez okres :

- 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka,
- 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci,
- 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci,
- 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci,
- 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

W 2020 roku świadczenie rodzicielskie pobrało 36 osób w łącznej wysokości 247.146 zł.

5. Świadczenie „Za życiem”

Program „Za życiem” ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia się dziecka, u którego

zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie wypłacił 1 świadczenie „Za życiem”.

6. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna.

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości wypłacanego świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobiety i 25-letniego przez mężczyznę, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu.

W 2020 roku opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne za 52 osób, w tym za 39 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, za 9 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy i za 4 osób pobierających zasiłek dla opiekuna za łączną kwotę 214.531 zł.

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W 2020 roku opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 25 osób, w tym za 19 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, za 3 osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy i za 3 osoby pobierające zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę 34.149 zł.

X. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2020 roku, poz. 808 ze zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia

25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł. o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia,

świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej.

W/w świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł. Świadczenia te przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od października danego roku do końca września roku następnego.

W Gminie Przechlewo ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystają przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych jak również pełnoletnie uczące się osoby uprawnione.

Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego

w Gminie Przechlewo w roku 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 7- Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeniobiorców	Liczba wypłaconych świadczeń
Fundusz alimentacyjny	25	Małoletnie osoby uprawnione - 35	471
		Pełnoletnie uczące się osoby uprawnione oraz niepełnosprawne pełnoletnie - 6	

Źródło: opracowanie własne

W 2020 roku ogólna suma wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 162 658,00 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 808 ze zm.) gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Na terenie Gminy Przechlewo prowadzono działania wobec 51 dłużników, z tego 28 dłużników z terenu Gminy Przechlewo i 23 dłużników spoza terenu naszej gminy.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2020 roku dotyczyły w szczególności:

1. Ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika:

– wysłano 25 informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych opisujących ich sytuację rodzinną, dochodową, zawodową i zdrowotną oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, pozyskanych poprzez przeprowadzone wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe:

– wezwano 12 dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, stawilo się 6; wobec 6 dłużników ustalono że nie przebywają na terenie naszej gminy,

- skierowano 27 wniosków do gmin dłużnika o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,

2. Ścisłej współpracy gmin z komornikami:

– wysłano 25 informacji do Komorników Sądowych mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych,

– skierowano do komorników sądowych 31 wniosków dotyczących przyłączenia się do trwającego postępowania egzekucyjnego;

3. Aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych:

– zobowiązano 2 dłużników do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Dłużnicy nie wywiązali się z tego zobowiązania, wobec czego zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie uznania ich za uchylających się od obowiązku alimentacyjnego,

4. Złożenia przez gminę dłużnika do właściwej komendy policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa (określone w art. 209 § 1 i 3 kodeksu karnego) przez dłużnika za uporczywego uchylania się od alimentacji:

– przekazano 23 wnioski, z czego umorzonych i zawieszonych zostało 15, natomiast wobec 8 skierowano akt oskarżenia,

5. Wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych(art. 5 ust. 3 ww. ustawy):

– wydano 5 decyzji,

– skierowano 5 wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo nie alimentacji określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego,

6. Przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy:

– co miesiąc przekazywane są informacje o wysokości zobowiązań do pięciu biur informacji o wysokości zobowiązania 56 dłużników;

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Ogólna kwota zadłużenia na dzień 31.12.2020 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 2 390.422 zł, z czego w 2020r. odzyskano kwotę 99.429 zł.

Stan zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2020 r. wynosi 338.872 zł., z czego w 2020r. odzyskano kwotę 6.782 zł.

Odnotowano całkowitą spłatę zadłużenia funduszu alimentacyjnego przez 2 dłużników.

Wygaszono należności w kwocie 61.616 zł, w związku ze zgonem 2 dłużników alimentacyjnych.

Zaliczka alimentacyjna wypłacana była do 2008 r., GOPS również prowadzi postępowania administracyjne, wobec dłużników zaliczki alimentacyjnej w 2020 r.:

- złożono 1 wniosek o zawieszenia postępowania egzekucyjnego do organu egzekucyjnego w sprawie dotyczącej egzekucji zadłużenia z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych,
- rozłożono na raty 1 dłużnikowi zadłużenie – spłaty wpływają regularnie.

Nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi.

W 2020 roku osoby, które nienależnie pobrały świadczenia dokonały zwrotu ww. świadczeń na kwotę 200 zł.

Ściągalność świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2020 r. obliczona w stosunku kwoty wypłaconych świadczeń do kwoty odzyskanych zwrotów od dłużników alimentacyjnych wyniosła 50,17 %.

XI. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE – 500+

Świadczenie wychowawcze od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód w rodzinie. Wysokość świadczenia wychowawczego na jedno dziecko wynosi 500,00 zł.

W Gminie Przechlewo na okres od stycznia 2020 r. do grudnia 2020 r. świadczenie wychowawcze pobrało 651 rodzin, na 1152 dzieci. Poniżej prezentuje się dane miesięcznie dotyczące wypłaty świadczenia wychowawczego. Ogółem wypłacono w roku 2020 kwotę 7.065.638,63 zł

Nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze podlegają zwrotowi. W 2020 roku w naszej gminie nie było nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

XII. ŚWIADCZENIA „DOBRY START” 300+

Program „Dobry Start” to 300,00 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, niezależnie od wysokości osiąganego dochodu w rodzinie.

Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole (szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawową, klasy dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej prowadzone w szkole ponadpodstawowej, szkoła artystyczna, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy), aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie wypłacił świadczenie „Dobry start” dla 813 dzieci w łącznej wysokości 243.900,00 zł. Ogółem wydatkowano na realizację zadania kwotę 251.460,25 zł. Środki finansowe otrzymano w całości z budżetu państwa.

XIII. KARTA DUŻEJ RODZINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1348 ze zm.). Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych, które oferowane są zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne.

Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu bądź drugiej formy karty /np. elektronicznej/ podlega opłacie.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Karta Dużej Rodziny wydawana jest każdemu rodzicowi bezterminowo. Dzieci mogą się nią posługiwać do skończenia 18 roku życia (chyba, że kontynuują naukę lub studiują, wtedy mają do tego prawo do ukończenia 25 lat). Dzieciom niepełnosprawnym prawo do

korzystania z Karty Dużej Rodziny przysługuje tak długo, jak obowiązuje orzeczenie o niepełnosprawności.

Wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny składane są w formie papierowej lub w formie elektronicznej. W 2020 roku zarejestrowano 29 wniosków o wydanie Karty Dużej

Rodziny. Zamówiono 111 kart tradycyjnych i 84 elektronicznych dla 29 rodzin.

Na realizację ww. programu w 2020 roku otrzymano dotację z budżetu państwa w wysokości 315,64 złotych.

XIV. PODSUMOWANIE

Podkreślenia wymaga fakt, iż w roku 2020 odnotowano dalszy wzrost liczby rodzin wymagających pogłębionej pracy socjalnej przy jednoczesnym spadku liczby klientów ubiegających się o wsparcie z funduszy pomocy społecznej. Oznacza to, że, pomimo, iż kondycja finansowa rodzin z dziećmi uległa znaczącej poprawie z uwagi na świadczenia 500+, w dalszym ciągu są rodziny niewydolne wychowawczo wymagające stałej współpracy z pracownikami socjalnymi. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej i ukierunkowana jest na ciągłe podnoszenie umiejętności rodzicielskich. Ponadto niepokojącym i społecznie negatywnym zjawiskiem jest wzrost liczby rodziców, szczególnie młodych, uzależnionych od środków psychoaktywnych czy dopalaczy. Rodziny te z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom wymagają szczególnej uwagi i zainteresowania pracowników socjalnych. Ich działania zaradcze są ukierunkowane na edukację w zakresie szkodliwości stosowania narkotyków i ich destrukcyjnego wpływu na całą rodzinę.

Organizacja i funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie utrzymywało się na wysokim i stabilnym poziomie. Kontynuowano i poszerzano współpracę z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki rozwiniętej pomocy usługowej i instytucjonalnej oraz wyężonej pracy pracowników, możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców naszej gminy.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej są określane na podstawie diagnozy występujących problemów społecznych. Po przeanalizowaniu danych za rok 2020 stwierdzono, iż dominujące

w tym okresie to: niepełnosprawność, przewlekłe choroby, starzejące się społeczeństwo. Ponadto najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w minionym roku była niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ubóstwo.

Co zauważalne stopniowo zwiększa się w strukturze demograficznej udział osób starszych, co wymaga zintensyfikowania działań w zakresie pomocy i wsparcia dla tej kategorii wiekowej. Starzejące się społeczeństwo, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami, często też opiekuńcza niewydolność rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych, wymaga wysokich nakładów finansowych na zapewnienie im opieki całodobowego lub dziennego wsparcia. Zwiększa się liczba osób korzystających z usług opiekuńczych oraz wydatki związane z realizacją tego zadania przez gminę. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania są nadal tańszą formą wsparcia osób wymagających opieki, niż usługi świadczone w domach pomocy społecznej. W celu umożliwienia osobom wymagającym opieki i pozostania jak najdłużej w miejscu zamieszkania, nadal należy rozwijać usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, podnosić ich jakość i jak najbardziej dopasowywać do potrzeb odbiorców.

Odpłatność ponoszona przez gminę za pobyt mieszkańców w DPS stale wzrasta, co bardzo obciąża budżety gminy i jest droższą formą wsparcia niż realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Istnieje też potrzeba rozwoju budownictwa komunalnego, socjalnego lub adaptacji istniejących pomieszczeń w zasobie gminy na pomieszczenia mieszkalne, w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach.

Zapewnienie tymczasowego pomieszczenia, miejsca w noclegowni, schronisku lub innej placówce, to zadanie własne gminy, a miesięczny koszt pobytu wynosi ok 1.100,00zł.

Istnieje też konieczność rozszerzenia zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową o specjalistyczne poradnictwo, tworzenie grup samopomocowych, uruchomienie szkół dla rodziców, organizowanie szkoleń i warsztatów związanych z funkcjonowaniem rodziny i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Wymienione wyżej problemy rozwiązywane są z wykorzystaniem zasobów finansowych, kadrowych i instytucjonalnych. Cenne jest bezpośrednie zaangażowanie się osób w realizację postawionych zadań. Praca Ośrodka związana z obsługą klienta nie kończy się na gromadzeniu dokumentów oraz wypłacaniu świadczeń finansowych. To również pomoc rzeczowa i usługowa,

a także działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Należy przy tym nadmienić, że realizacja tych zadań jest niezwykle pracochłonna i czasochłonna ze względu na bardzo zbiurokratyzowany system przyznawania pomocy (obszerne druki, duża ilość dokumentów, stałe weryfikacje wywiadów, zmiany w przepisach prawnych).

Duża liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej wymaga nie tylko profesjonalizmu i dużego zaangażowania ze strony pracowników Ośrodka, ale także znacznych nakładów finansowych na realizację przewidzianych ustawą świadczeń. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie, aby mógł skutecznie udzielać wsparcia i koncentrować się przede wszystkim na osobach, które mimo osobistego zaangażowania nie są w stanie samodzielnie rozwiązywać swoich problemów, upowszechnia metodę pracy interdyscyplinarnej, nie tylko w zakresie współpracy instytucjonalnej, lecz również wewnątrz Ośrodka. Właściwa współpraca, wymiana doświadczeń między poszczególnymi działami, ma bezpośredni wpływ na skuteczne działania. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie stara się łagodzić sytuację osób i rodzin poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, aktywizowania społeczności lokalnej. Należy jednak zaznaczyć, że same tego rodzaju działania mimo, że są niezwykle ważne i potrzebne, nie rozwiążą wszystkich instytucjonalnych problemów. Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej należy w pierwszej kolejności udzielić odpowiedniego wsparcia finansowego na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i zapewnienie godnych warunków życia. W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w Przechlewie nie ogranicza się wyłącznie do udzielania wsparcia finansowego, ale przede wszystkim ukierunkowana jest na budowanie lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

Rok 2021 będzie dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.

Danuta Ginter

Kierownik GOPS Przechlewo